

מרץ 2021

גרין ניו דיל ישראלי פלסטיני

הבחירות הקרובות, בסיבובן הרביעי, מתנהלות בתנאים יוצאי דופן. מגפת הקורונה ותבוסתו של הנשיא האמריקאי דונלד טראמפ על ידי ג'ו ביידן, יוצרות מציאות פוליטית חדשה. בכדי להתמודד עם המשבר הבריאותי, האקלימי, הכלכלי והגזעי שחוה ארצות הברית, הציבה המפלגה הדמוקרטית בראשות ביידן, תוכנית לשינוי עמוק במדיניות הפנים האמריקאית. אולם, הבעיה איננה רק פנים אמריקאית. העולם כולו, ובתוכו החברה הישראלית והפלסטינית, עובר משברים דומים בתחום הבריאות, האקלים והסדרים הכלכליים ששלטו עד כה בכיפה.

שינויים אלו, מחזקים את החזון שלנו ליצירת מציאות של מדינה משותפת - דמוקרטית, שוויונית וירוקה בישראל ובשטחים הכבושים. לפיכך, אנו מעמידים בפני הציבור את תכנית "גרין ניו דיל ישראלי-פלסטיני", שתהיה סיסמת הבחירות שלנו במסע הבחירות הנוכחי.

מגפת הקורונה חשפה את הצורך הדחוף לערוך חשבון נפש בכל הנוגע לסדר העדיפויות הכלכלי והחברתי של המשטר הכלכלי הניאו ליברלי. משטר זה טיפח את האינטרסים של החברות והמגזר הפרטי, על חשבון המגזר הציבורי והצרכים של הציבור, וזרע ניצול והרס של משאבי הטבע, תוך ערעור עצם הקיום האנושי על פני כדור הארץ.

לא לחינם בחרה המפלגה הדמוקרטית האמריקאית לאמץ סדר עדיפויות חדש, אשר עיקרו - מיגור העוני, שוויון למיעוט השחור, ומלחמה לעצירת שינוי האקלים. בחירתו של ביידן הפכה את הנושאים האלה למצפן החדש עבור כל מדינות העולם ובראשן המדינות המפותחות.

מפלגת דעם רואה במצע של גרין ניו דיל ישראלי-פלסטיני את התשובה המתאימה הן למשבר הפוליטי והכלכלי שישראל עוברת, והן ליצירת בסיס לבניית שותפות ישראלית-פלסטינית אמיתית. זוהי התכנית שבאמצעותה ניתן לסיים את הסכסוך בין העמים, ולהביא לביטול משטר האפרטהייד אשר ישראל כופה על הפלסטינים בשטחים הכבושים. זאת התכנית שבכוחה להחליף את הכיבוש בשותפות על בסיס של צדק אזרחי, שיעניק זכויות אזרחיות מלאות לפלסטינים כמו לישראלים במסגרת מדינה משותפת.

עמידתה של ישראל בפני סבב בחירות רביעי ברצף, מעידה על משבר חסר תקדים ברמה הפוליטית, הכלכלית, הבריאותית והחברתית. כשלון הממשלה לטפל במשבר הקורונה הוא תוצאה ישירה של מדיניותה הכלכלית, הגורסת כי יש ליישב את המגזר הציבורי ולהעדיף על פניו את המגזר הפרטי. צמצום תקציבי מערכת הבריאות גרם למחסור בכוח אדם ובמיטות בבתי החולים, ובסופו של דבר אילץ את

הממשלה לנקוט במדיניות של סגרים. בשל המחסור בכיתות, במורים ובכוח אדם, בתי הספר לא יכלו לעמוד בנהלי הריחוק החברתי, ונסגרו. בעוד שמגזר ההיי-טק המשיך לתפקד מרחוק, מגזרים רבים שותקו לחלוטין, מה שחשף פער גדול בין שכבה צרה של עובדי התעשייה המתקדמת, הנהנים מהמשטר הכלכלי, ורוב עצום שאיבד את מקור פרנסתו.

שינוי סדר העדיפויות הכלכלי והחברתי, והמאבק לעצירת שינוי האקלים והצלת העולם מכיליון, אינם משימה "ציונית" או "פלסטינית", אלא משימה כלל אנושית. כמו שאי אפשר ליישם מדיניות ירוקה בארה"ב במנותק מטיפול בגזענות נגד השחורים; כך אי אפשר ליישם מדיניות ירוקה בישראל במנותק מחיסול משטר האפרטהייד כלפי הפלסטינים, והאפליה הגזענית נגד האזרחים הערבים בישראל.

עקרונות הגרין ניו דיל

המדיניות הפיננסית:

המדיניות הפיננסית הנוכחית נשענת על מניעת גידול בגירעון התקציבי כך שלא יעלה על 3% מהתוצר הלאומי הגולמי, והורדת תשלום מס החברות, שאת מחירו משלם המגזר הציבורי. בעקבות מגפת הקורונה, והסבל הרב שנגרם לשכבות השכירים והעניים בכל העולם, אימצו רוב המדינות מדיניות פיננסית מרחיבה. זו דוגלת בהגדלת הגרעון כדי להשקיע בתשתיות; ומדיניות פיסקלית המעלה את המס על העשירים כדי לחלק את העושר החברתי בצורה צודקת ובכך לצמצם את העוני והפערים החברתיים. במילים אחרות: "קח מעשירים ותן לעניים".

המדיניות הכלכלית:

על המדיניות הכלכלית להישען על הגברת מעורבות המדינה בניהול הכלכלה, ועל עידוד פרויקטים ציבוריים, במקום לעודד את המונופולים. מכירת מתקנים ציבוריים כמו שדות תעופה, נמלים, ים המלח, הגז והחשמל, על פי ההשקפה הניאו ליברלית, נתפשת היום ככזאת שרק מגדילה את הפער בין המיעוט העשיר, שנהנה מבעלות על הכול, לבין הרוב, שאין לו בעלות על כלום. ההבטחה שהעושר יחלחל גם לשכבות התחתונות התבררה כשקרית. השכר הנמוך התקבע, יוקר המחיה נסק, והמונופולים חדרו אל תוך מסדרונות הכנסת והשפיעו על החקיקה תוך יצירת מערכת בוטה של "יחסי הון שלטון".

בריאות:

המחסור במיטות ובכוח אדם בבתי החולים, השפיע באופן שלילי על היכולת של מערכת הבריאות להתמודד עם הקורונה. האנושות שילמה מחיר כלכלי ואנושי יקר על צמצום ההשקעה ברפואה הציבורית ובמנגנונים להתמודדות עם מגפות. בניית בתי חולים נוספים ושיפור מעמדם של עובדי הרפואה יאפשרו להגן על מצבם הבריאותי, הכלכלי והנפשי של האזרחים. הרפואה העתידית תצטרך להשקיע יותר

משאבים בטכנולוגיות חדשות מבוססות אינטרנט. מול העמדה שדגלה בייבוש הרפואה הציבורית, בולטים היום יתרונותיהן של קופות החולים, במיוחד נוכח הצלחתה של ישראל בהובלת מבצע החיסונים הגדול בעולם.

בריאות הנפש:

משבר הקורונה חשף את חוסר יכולתה של המדינה לטפל במחלות-נפש, ובמיוחד בדיכאון, עקב מיעוט המשאבים המוקצה לנושא. האנשים הסובלים מבעיות נפשיות נאלצים לפנות לטיפולים פרטיים יקרים, ורבים נאלצים לוותר על טיפול כשלהו, עקב אי יכולתם לעמוד בתשלום.

בציבור הערבי, הזקוקים לטיפול נפשי מוזנחים ומוסתרים, כאשר אנשי הדת ממלאים לא פעם את תפקיד הפסיכולוג. נשים ערביות רבות חיות במצב של דכאון כרוני, שתוצאותיו הרוות אסון לגבי עתיד ילדיהן. נושא בריאות הנפש בציבור הערבי יוכל להיפתר רק במהפכה חברתית ובהתחדשות מחשבתית, שתחילתה בהכרה שטיפול נפשי הינו זכות בסיסית ואוניברסאלית בחברה מודרנית, ועל המדינה להפכה לנגישה לכל אזרח.

חינוך:

משבר הקורונה חשף את חולשת מערכת החינוך בישראל, כאשר כלל התלמידים, מהגן ועד סוף התיכון, איבדו למעשה שנת לימודים. היעד של 15 תלמידים בכיתה, כדי לעמוד בתנאי הסף של ריחוק חברתי, היה בלתי אפשרי במצב הקיים שבו מצטופפים בכל כיתה ארבעים ילדים. איכות הלימודים בתנאי צפיפות כאלו מדברת בעד עצמה. המשכורות הנמוכות של המורים, המחסור במורים, ושיטות לימוד מיושנות ובלתי טכנולוגיות, פגעו בהישגי התלמידים. קיימים פערים גדולים בין תלמידים המחזיקים ברשותם מחשב אישי, ומשתייכים לשכבות המבוססות, לבין תלמידים המשתייכים לשכבות העניות. לא פלא שמאות בתי ספר פרטיים צמחו בעשורים האחרונים, בעוד שבתי הספר הציבוריים הדלדלו ונדחקו לשוליים.

מצב זה הוביל באופן ישיר להרחבת הפערים בין תלמידי הפריפריה לתלמידי הערים ביישובים המבוססים, וכן בין תלמידים ערבים ליהודים. החברה הערבית משלמת על הזנחת החינוך מחיר כבד ביותר, שמדיר אלפי תלמידים מהכלכלה החדשה. תלמידים רבים נושרים מהמערכת ופונים לתחומי תעסוקה בלתי מוסדרים ואף מסוכנים, בבניין ובחקלאות. מערכת החינוך אינה מצטיירת כמנוף לניידות חברתית, ומשאירה בני נוער רבים בשוליים, פגיעים למניפולציות של מטיפי הדת או ארגוני פשע.

חלק בלתי נפרד מגרין ניו דיל ישראלי-פלסטיני הוא השקעה בבניית כיתות, העלאת מעמד המורים, חידוש תוכניות הלימודים, הכנסת שיטות לימוד בטכנולוגיות חדשות, הכנסת מחשב לכל בית, והכשרת התלמידים להשתלבות במהפכה התעשייתית הרביעית המבוססת על רובוטים, אינטרנט, בלוק-צ'יין, אינטרנט של הדברים, והמקצועות המלווים אותם.

אין זו משימה "ערבית" או "יהודית", אלא משימה משותפת לביטול הפערים בין שתי החברות, ובניית חברה צודקת ודמוקרטית, שמחברת את כל האזרחים על בסיס שוויון הזדמנויות.

הכשרה מקצועית:

מאות אלפים אבדו את מקומות עבודתם בזמן מגפת הקורונה בשל סגירת הכלכלה, וחלק גדול מהם אינו צפוי לחזור לעבודה בתקופה הקרובה, אם בשל קריסת עסקים, או משום שמעסיקים פנו לטכנולוגיות חדשות כדי לחסוך בכוח אדם. בעוד שתחום ההכשרה המקצועית חוסל, מתוך קוצר ראות חברתי משווע שניזון מהפילוסופיה הניאו ליברלית, ולאור המהפכה התעשייתית הרביעית המתרחשת לנגד עינינו, אין מנוס מחידוש מאסיבי של מרכזים להכשרה מקצועית. אלה יכשירו עובדים במקצועות החדשים בתחומים כמו אנרגיה מתחדשת, הסבת המשק לטכנולוגיה מתקדמת, ובמיוחד מחשבים ואינטרנט של הדברים.

עובדים ללא עבודה וללא בטחון תעסוקתי

הכלכלה הניאו ליברלית יצרה פערים בלתי נתפסים בין שני סוגי עובדים - אלה הנהנים ממשכורות עתק ועובדים בהייטק, ומולם אלה המתפרנסים משכר מינימום או נאלצים לעבוד במה שקרוי "כלכלת החלטורה". רוב העובדים האלה אינם מאורגנים, אין להם פנסיה ותנאים סוציאליים. כך נוצרה שכבה של עובדים עניים וחסרי עתיד כלכלי. בחברה הערבית בישראל רוב העובדים אינם מאוגדים, והם סובלים מרמת עוני גבוהה, למרות שהם עובדים שעות רבות.

הפועלים הפלסטינים סובלים מהדיכוי הקשה ביותר. רוב העובדים הפלסטינים מועסקים בתנאים לא אנושיים, ללא כל ביטוח סוציאלי, ונתונים למשטר ההיתרים שהופך אותם לתלויים לחלוטין בגחמות מעסיקיהם, שחלקם הגדול מתחמק מתשלום שכר מינימום וזכויות בסיס אחרות שמגיעות להם על פי חוק.

כדי להבטיח מקומות עבודה ברי קיימא, קוראת מפלגת דעם להקצות השקעות מסיביות לפיתוח השרות הציבורי וליצירת מיליוני מקומות עבודה, תוך הקמת תשתית של הכשרה מקצועית ורשת בטחון סוציאלי, שתעודד ניידות והשכלה. יש לכבד את זכותם של העובדים הפלסטינים לתנאים סוציאליים, ולאכוף על מעסיקיהם את חוקי העבודה.

דעם מעודדת עובדים ישראלים ופלסטינים להתאגד בארגוני עובדים על בסיס עקרונית של שוויון וסולידריות, כדי להיאבק למען חברה צודקת. "מען ארגון עובדים", המאגד בשורותיו עובדים ישראלים ופלסטינים, הוא הוכחה בשטח לאפשרות לקדם תנועה חברתית מהפכנית כזו כמנוף לשינוי פוליטי וחברתי.

רשת בטחון סוציאלית אוניברסאלית לכולם:

במשך שלושה עשורים נקט המוסד לביטוח לאומי, הגוף הממשלתי הממונה על הבטחת קיומם של אזרחי ישראל, במדיניות של קיצוצים אכזריים בקצבאות

הזקנה, הקיום, הנכות והאבטלה להן זכאי כל אזרח בישראל. הקצבאות המוענקות היום אינן נותנות מענה לצרכי הקיום הבסיסיים של הזקוקים להן, ונמצאות בתחתית סולם הקצבאות בין מדינות ה-OECD. כך למשל קצבת זקנה בגובה של 2,500 ₪ בחודש ליחיד מהווה כחמישית מהמשכורת הממוצעת. נכה 100%, שהוצאותיו באופן טבעי מרובות מקבל 5,300 ₪ לחודש, כלומר שכר מינימום. גם קצבאות האבטלה קוצצו, מתוך תפיסה שאין זה מתפקידה של המדינה לסבסד "בטלנים". עובדים פלסטינים שמועסקים בישראל אינם זכאים לאף אחד ממרכיבי הביטוח הסוציאלי של הביטוח הלאומי, למעט ביטוח תאונות עבודה או במקרה של פשיטת רגל של מעסיק. רשת בטחון סוציאלית כזו מלאה חורים ומותירה מיליונים בתנאי עוני ואף חרפת רעב. הדבר בולט עוד יותר על רקע משבר הקורונה, ששיתק את הכלכלה והשאיר מאות אלפים ללא כל מקור פרנסה.

יש להתבונן בכשל של רשת הביטחון הסוציאלית בישראל מעבר למשבר הנוכחי. השינויים הטכנולוגיים של הכלכלה החדשה ושל המהפכה התעשייתית הרביעית מייתרים רבים מהמקצועות הוותיקים כמו ענף התובלה (משאיות), אוטובוסים (רכבות), ואלה יוחלפו על ידי מכונות אוטונומיות או רובוטים. גם הבינה המלאכותית תחליף מקצועות עתירי כוח אדם. סופרמרקטים יעבדו ללא קופאים, מחסנאים וסדרני מדפים; וכך גם מוסדות בנקאיים ואחרים. השינוי הזה מוביל למחשבה מחודשת על היכולת להתפרנס בתנאים בלתי מוכרים, דבר שכבר הצמיח את הדיון על הצורך בהכנסה בסיסית אוניברסלית (Universal Basic Income). רעיון זה מקבל יותר ויותר תמיכה במדינות המערב, שכן הוא מגדיר את חובת הממשלה לספק בסיס כלכלי קבוע לכל אזרח, דבר שיאפשר להתגבר על האיום של "עולם ללא עבודה" ויאפשר לכל אישה/לשקול נייודות מקצועית, פיתוח יכולות, יזמות כלכלית וחברתית, פעילות פנאי ותרבות, כולל התנדבות בקהילה; וכן פיתוח של ענפי תעסוקה חדשים, חלקם בתחום האנרגיה המתחדשת, הרובוטיקה והבינה המלאכותית.

צמצום תקציב הצבא:

נתניהו מתגאה בהישגיו במה שנוגע להסכמי השלום עם מדינות ערביות. להסכמי השלום עם מצרים, ירדן והרשות הפלסטינית, נוספו לאחרונה מדינות המפרץ, מרוקו וסודן. לאחר שהאיום מהמשטר הסורי וצבאו נעלם בשל מלחמת האזרחים, ישראל איננה יכולה לטעון שהיא עומדת בפני סכנה אסטרטגית אמיתית. גם המשטר באיראן וארגוני טרור, הפזורים באזור מתימן עד לבנון, אינם מהווים סכנה אסטרטגית לביטחון ישראל. למרות זאת, הממשלה מעניקה תקציבים אדירים לצבא על חשבון תקציבים הכרחיים לבריאות וחינוך, ואפילו השקעה בתשתיות. עובדי הקבע פורשים בגיל 45 ונהנים מקצבת פנסיה נדיבה של 18,000 שקל לשארית חייהם. לתקציבים אלו אין שום הצדקה בעידן של הצטמצמות הסכנות הביטחוניות.

תחבורה:

רשת תחבורה ציבורית חכמה היא אחד מהצרכים העתידיים החיוניים. המכונית הפרטית לא רק מזהמת את האוויר, אלא שהיא מציבה מחסום גדול בפני פיתוח הכלכלה והעלאת פיריון היצור. הפקקים בנסיעה למקומות העבודה ומצוקת החנייה, הופכים את המכונית הפרטית כאמצעי נסיעה אל מקום העבודה לנטל בלתי מוצדק. אין מנוס מגמילה מהמכונית הפרטית, והחלפתה ברשת תחבורה מהירה, חשמלית, אוטונומית לצד האוטובוסים והרכבות.

בעוד שהציבור היהודי סובל מתחבורה ציבורית מקרטעת, הציבור הערבי נותר הרחק מאחור. המודעות לצורך בתחבורה ציבורית אמנם עלתה בשנים האחרונות, והיא נתפשת כאמצעי לשילוב נכון יותר של האוכלוסייה הערבית ובעיקר נשים בכלכלה, אך הפערים עדיין אדירים. ללא פתרון יעיל של מערכת אוטובוסים וקווי רכבת נגישים וזמינים, נשים ערביות לא תוכלנה למצוא תעסוקה ולהשתלב במשק, וכך יונצח העוני בחברה הערבית.

מעמדה המרכזי של האישה בחברה:

תנועות נשים בעולם הפכו לעמוד השדרה של המאבק למען שינוי חברתי, והמאבק למען האקלים. כך למשל, תנועת הנשים בארגנטינה הצליחה לאחרונה לכפות על הפרלמנט לחוקק חוק המתיר הפלות. בצ'ילה, תנועת הנשים היתה גורם מרכזי במאבק למען ביטול החוקה שהותיר הדיקטטור פינושט, וכתיבת חוקה דמוקרטית חדשה. תנועת הנשים המשפיעה ביותר היא Me Too בארה"ב, אשר העלתה למרכז הבמה את הדיון בהטרדות מיניות, וכפתה על מטרידנים, מפורסמים ובעלי שררה ככל שיהיו, לשלם על מעשיהם מחיר אישי וציבורי כבד. נשים מהוות גורם מרכזי בניצחון של ביידן בבחירות האחרונות בארה"ב. לא במקרה מינה הנשיא החדש נשים למשרות חשובות ביותר, כמו ג'נט ילן שמונתה לשרת האוצר, וקמלה האריס שנבחרה לסגנית הנשיא, האישה השחורה הראשונה שהגיעה למשרה כה גבוהה.

השינוי החברתי שאנו נלחמים למענו במסגרת גרין ניו דיל ישראלי-פלסטיני רואה בזכותן של הנשים לשוויון, לשותפות ולביטחון אישי, בבית או במקומות העבודה ובמרחב הציבורי – תנאי יסודי לכל שינוי חברתי מהותי ובסיס לכל שותפות פוליטית. הסבל שחוות נשים בגלל אפלייתן, הוא נושא משותף לישראלים ופלסטינים, למרות שיש לו ביטויים שונים בכל אחת מהחברות.

למרות שלפי החוק בישראל נשים נהנות משוויון מלא, בפועל הן מופלות בכל התחומים בבית, בעבודה ובמרחב הציבורי. אין חולק על כך שישראל היא בבסיסה מדינה שנשלטת על ידי גברים.

בחברה הערבית מצב האישה הרבה יותר קשה, בגלל הדומיננטיות של הדת והמסורת שרואה באישה אדם נחות ומשני לגבר. שיעור השתתפות הנשים בשוק העבודה מאוד נמוך ומכאן גם מעמדן הנחות בבית ובקרב המשפחה. מקרים של הטרדות מיניות, גילוי עריות ואלמות בתוך המשפחה מושתקים. לכך יש להוסיף את הניצול במקומות העבודה בתוך הכפרים ומחוצה להם, הגבלת זכותן לתנועה

חופשית, כפיית "קוד לבוש" שהפרתו יכולה להסתיים ברצח, ואפילו מניעת העיסוק בספורט. כל אלה מצביעים על כך שהחברה הערבית צריכה לעשות בדק בית יסודי. האלימות נגד נשים על כל צורותיה היא חלק בלתי נפרד מהאלימות המושרשת בחברה כולה. ללא שחרור האישה, לא תוכל החברה הערבית להשתחרר מהחוליים שלה. שחרור האישה הערבייה דורש להשתחרר מהדיכוי הדתי, מהפטריארכליות ומהחמולתיות, שדוחפים את החברה לפיגור חברתי.

הלהט"בים:

מפלגת דעם תומכת בחופש העדפה המינית ובשוויון מלא לקהילת הלהט"בים. העדפה המינית היא זכות מוחלטת שמאפיינת חברה מודרנית ומתקדמת. אם החברה הערבית חפצה להיות חלק מהתרבות האנושית ולהשתחרר מהרודנות והדיכוי, עליה להשתחרר מהדעות הקדומות ביחס ללהט"בים. מי שדורש חירות וזכויות אזרח, ונלחם נגד הכיבוש ומשטר האפרטהייד הישראלי, חייב לעמוד בחזית המאבק למען זכותו של כל אדם להגדיר בעצמו את מיניותו, ולבחור את אורח חייו ושותפיו לחיים. אי אפשר לשחרר את האדמה בלי לשחרר את האדם, והאדם לא יכול להשתחרר כל עוד הוא נשאר שבוי בחברה הנשלטת על ידי מסורות ומנהגים שאינם תואמים את העקרונות הדמוקרטים וזכויות האדם הבסיסיים ביותר.

תרבות:

חברה שאין בה תרבות עצמאית, ביקורתית ופתוחה דנה את עצמה לעתיד אפל. בלי הקדשת משאבים לתרבות ולהגנת חופש היצירה, נדונות החברה הישראלית והפלסטינית לנוון תרבותי. למרות שתחום התרבות בישראל מפותח וכולל את כל סוגי האמנות - ציור, מוסיקה, תיאטרון, סרטים, כתיבה - שיעור התמיכה הממשלתית בו אינו עולה על 0.18% מהתקציב, וזאת בהשוואה לממוצע של 1% ויותר במדינות OECD. מצב זה משפיע על האומנים ועל איכות היצירה האמנותית. כשהמוצר האמנותי תלוי ברצונו של הקהל לצרוך אותו, נפגעת אמינותו ויכולתו לתרום לחברה את אותו ערך מוסף אנושי ומוסרי, והוא הופך לבידור גרידא. בנוסף, הממשלה אימצה, בעיקר במהלך כהונתה של שרת התרבות לשעבר מירי רגב, מדיניות של סתימת פיות והפחדה נגד כל יצירה ביקורתית.

בחברה הערבית כמעט ואין יצירה אמנותית, בגלל השתלטות התנועה האסלאמית על דעת הקהל. זו מטילה צנזורה על כל יצירה אמנותית שאינה תואמת את המנהגים, הערכים הפטריארכליים או השריעה האסלאמית. כך יוצא שהחברה אוסרת על אמניה ציורי עירום, או ספרות המתארת יחסי מין. הממסד הדתי מונע יצירה אמנותית חופשית, כופה צנזורה עצמית קשה, ומרוקן את היצירה הקיימת מכל תוכן מתקדם. חברה הסגורה בתוך עצמה, שאינה סובלנית ופתוחה לתרבויות אחרות, היא חברה ענייה מבחינה תרבותית, דבר שמשפיע על היחסים בתוך החברה ומגביר את חוסר הסובלנות והאלימות.

הרשויות המקומיות הערביות:

הרשויות המקומיות הן החולייה הבעייתית בחברה הערבית. על פי המשטר הדמוקרטי הנהוג בישראל, הרשות המקומית נבחרת כל חמש שנים, באמצעות שני פתקים, הראשון לראש המועצה והשני לחברות במועצה המקומית. באוכלוסייה הערבית, הפעולה הדמוקרטית הזאת קיבלה משמעות מעוותת לחלוטין. המפלגות הן למעשה זרוע של המשפחות, והבחירות אינן מתקיימות על בסיס פוליטי אידאולוגי, אלא חמולתי. מצב זה משפיע על חיי התושבים הערבים, ומוביל לנפוטיזם, חוסר שקיפות, משוא פנים, ניהול גרוע ושחיתות.

גם אם המפלגות הערביות וארגוני החברה האזרחית מצליחים להביא תקציבים לפיתוח החברה הערבית, תקציבים אלה רק שופכים שמן על מדורת השחיתות, ומשרתים את המנגנונים של המקורבים על חשבון כל היתר. מצב זה בולט במיוחד בתחום החינוך. השינוי בחברה הערבית יתחיל בהחלפת השלטון החמולתי, ובאימוץ נורמות של בחירות דמוקרטיות, לא רק בצורה אלא גם בתוכן. מהפכה פוליטית חברתית היא תנאי מוקדם לשינוי אמיתי בחברה הערבית, שיוביל לשימוש אובייקטיבי ושקוף בתקציבים המוקצים לאוכלוסייה הערבית על ידי הממשלה. קואליציה עם המפלגה השלטת בישראל, תהיה זהותה אשר תהיה, כדי להשיג תקציבים נוספים, לא תשנה את מצב החברה הערבית, אלא להפך, היא רק תחזק את המשפחות העושות שימוש בכספים אלו כדי לבסס את שלטונן.

האלימות בחברה הערבית

האלימות בחברה הערבית אינה מצטמצמת לכנופיות פשע. למרבה הצער, היא התפשטה כבר לאורכם ולרוחבם של מרבית הישובים הערבים. כאשר חילוקי דעות מובילים ראש מועצה ערבי לרצוח תושב; כאשר בנו של ראש עיר רוצח את אשתו, בעוד אביו משתתף בצעדה נגד רצח נשים; כאשר מתלקחות קטטות המוניות על רקע מכרזים שניתנו לקרובי משפחה; כאשר מתחילות תגרות לאחר יום הבחירות, כי משפחה אחת מנצחת את יריבתה; כאשר צעיר נהרג במהלך ריב על מתן זכות קדימה, ערבי שירה נאסרים, והצגת תיאטרון או מיצג אמנותי נמנעת באלימות - אנחנו יכולים להיות בטוחים שהאלימות פושה בכל שכבות החברה. אבל כאשר החברה שותקת בגלל פחד מנקמה, ועדי ראיה אינם מעזים לתת עדות במשטרה - אנו אומרים שהחברה כולה חולה, ואי אפשר לרפא אותה על ידי הקמת עוד תחנת משטרה.

בחברה הערבית חייבים לצמוח כוחות מבפנים, אשר מכירים ומודים בקיומה של המחלה החברתית, וקוראים תגר על ההנהגה השמרנית, על שלטון החמולות ואנשי הדת. כוחות בהם משולבים נשים וגברים, שמאמינים באמנציפציה של האישה והנערה הערבייה, ומכירים בחיוניותו של הידע והמדע כבסיס לתיקון החברה.

אנרגיה מתחדשת:

אנרגיה מתחדשת, ובמיוחד אנרגית השמש, נמצאת בלב הגרין ניו דיל שממשל ביידן מקדם. מדיניותו החדשה של הממשל האמריקאי מתבססת על ההתחייבות למאבק

נגד התחממות כדור הארץ ושואפת להגיע לאפס פליטות פחמן עד שנת 2050. גם בישראל החלה הממשלה לאחרונה לדבר על הנושא, למרות שהיא מפגרת ביעדיה אחרי מדינות אירופה וארה"ב. האנרגיה המתחדשת היא האנרגיה של העתיד. היא נקיה, זולה, זמינה ובכוחה להפוך את האזרח מצרכן ליצרן, מה שמהווה מהפכה כלכלית ואידאולוגית. במקום שהאנרגיה תהיה מונופול של המדינה וחברות פרטיות, עליה להפוך לרכוש החברה, ולגורם שמחזק את הדמוקרטיה ואת הסולידריות בין האזרחים.

השמש יכולה להוות מקור האנרגיה העיקרי של החברה הערבית, בשל אופי הבניה בכפרים, שהיא ברובה צמודת קרקע עם גגות רחבים המתאימים להתקנת מערכות סולאריות. הרשויות הערביות יכלו כבר מזמן לקדם התקנת מערכות סולאריות בכפרים ואף לקבל לשם כך סיוע ממשלתי. המחסום בפני יוזמה בכיוון זה, הוא שמרנות וחוסר מעוף. על החברה הערבית להיות שותפה במהפכה הירוקה, ולהצטרף למאבק להצלת כדור הארץ.

עקרונות הקיימות

מגפת הקורונה הוכיחה את התקפות של עקרונות הקיימות, ואת הצורך להגן על הסביבה מפני תהליכי ייצור וצריכה פוגעניים. עקרונות הקיימות נועדו למנוע אסונות בריאותיים נוסח מגפת הקורונה, וקטסטרופות אקלימיות שמביאה עמה ההתחממות הגלובאלית. אנו פועלים למען עקרונות אלו באמצעות קידום נושא החקלאות העירונית, המבוססת על שימוש במרחב העירוני, וגידול תוצרת חקלאית ללא שימוש באדמות רבות, ובלי חומרי הדברה תוך חסכון באמצעי הובלה יקרים ומזהמים. אנו מעודדים חקלאות אורגנית וחקלאות ברת קיימא, ושותפים לתנועת סחר הוגן העולמית, שתומכת בחקלאים קטנים, שהפכו לקורבנות של מונופולי ענק.

אנו קוראים להפחית את צריכת הבשר והגידול המאסיבי והתעשייתי של חיות למאכל, שמלבד היותו אכזרי ופוגעני ברוב המקרים, הוא גם אחראי על 14% מפליטת גז המתאן שגורם להתחממות כדור הארץ.

אנו קוראים לשימוש בשיטות בנייה ירוקה בהתאם לטכנולוגיות הבניה המתקדמת, שמסתמכת על חומרים מבודדים החוסכים שימוש במזגנים ובאמצעי חימום אחרים הגורמים גם הן להתחממות הגלובאלית.

אנו מעודדים מחזור אשפה, במקום קבירתה או שריפתה, פעולות שגורמות לזיהום אוויר וזיהום הקרקע ומי התהום. אנו פועלים למען צמצום השימוש בפלסטיק לא מתכלה, שמזהם את הסביבה, ופוגע בכל בעלי החיים בים וביבשה.

אקלים אחד - מדינה אחת

מגפת הקורונה התפשטה לגדה המערבית ולרצועת עזה והוכיחה שוב את האחדות האקלימית והבריאותית של ישראל עם השטחים הפלסטינים הכבושים. מעבר מתמיד של אנשים וסחורות בין האזורים השונים, מחייב לראות את השטח שבין

נהר הירדן והים התיכון, כיחידה גאוגרפית אפידמיולוגית אחת. מנכ"ל משרד הבריאות הישראלי לשעבר, משה בר סימן טוב, קבע שגדר ההפרדה לא תוכל למנוע את התפשטות הנגיף בין ישראל לשטחים, ועמדות דומות נשמעו על ידי בכירי הרפואה בישראל. למרות זאת הבעיה הפלסטינית כלל אינה קיימת בשיח הפוליטי לקראת הבחירות בישראל, שמצטמצם לבחירה בין נתניהו ובין מתנגדיו.

ההתנגדות של הנשיא ביידן להתנחלויות אין משמעותה שהרעיון של שתי מדינות קם לתחייה, למרות כל הניסיונות של הרשות הפלסטינית להפיח בו חיים מחדש. התיאום הביטחוני עם ישראל, ההסכמה לקבל את כספי המיסים, ההכרזה על בחירות למוסדות הרשות – כל אלה הם צעדים שנועדו ליצור רושם כאילו הדברים חוזרים למסלולם הרגיל. כאילו תקופת טראמפ ועסקת המאה שלו היו רק מכשול קטן בדרך להקמת המדינה הפלסטינית במסגרת הרעיון של שתי מדינות.

אין ספק שארבע השנים של ממשל טראמפ, הותירו את חותמן על המציאות הישראלית והפלסטינית. שנים אלה שכנעו את המפלגות הישראליות שאין צורך להתייחס לנושא הפלסטיני. קיימת הסכמה מקיר אל קיר ש"הסכמי אברהם", שנחתמו עם מדינות ערב מעל ראשם של הפלסטינים, הם הישג לישראל. הנושא הפלסטיני הפך לנושא שולי לא רק בישראל אלא גם בעולם הערבי.

למרות שבחירת ביידן לא הפכה את הפתרון של שתי מדינות לריאלי, היא מהווה מכה לימין הישראלי ולמדיניותו הגזענית כלפי הפלסטינים. אין ספק שממשל ביידן יתנגד למשטר האפרטהייד שאותו כופה ישראל על השטחים הכבושים. בתוכניתו של ביידן – הנושא של כלכלה ירוקה משולב באופן בלתי נפרד עם הנושא השוויון בין לבנים ושחורים. לא לחינם היו אלה המצביעים השחורים, שהיטו את הכף ונתנו לביידן את הניצחון על טראמפ. תומכי טראמפ, אותם תומכי "העליונות הלבנה" שהתפרעו ערב חילופי השלטון בגבעת הקפיטול, יודעים זאת היטב, ובהתקפתם ניסו לסובב את הגלגל לאחור.

הגרין ניו דיל הישראלי-פלסטיני שאנו מציעים קושר באופן הדוק בין הצלת כדור הארץ לבין יצירה של מדינה משותפת שוויונית ודמוקרטית במרחב שבין נהר הירדן לים התיכון. האקלים הוא אקלים אחד וכך גם הדמוקרטיה. המציאות שבה חברה אחת משעבדת חברה אחרת היא בלתי נסבלת. תכנית הגרין ניו דיל מהווה הסכם בין האזרח ובין המדינה, שמבוסס על חלוקה צודקת של העושר ושותפות שוויונית בין כל האזרחים. תכנית זו מקורה בניו דיל שהגה ויישם הנשיא האמריקאי פרנקלין ד. רוזוולט, בעקבות המשבר הגדול של 1929, שנגרם בעקבות נפילת הבורסה, כאשר מיליוני אמריקאים נותרו מובטלים וחסרי כל.

אנו טוענים שבמאה ה-21, לא ניתן להפריד תכנית זו מהצורך לפתח כלכלה מבוססת אנרגיות חלופיות, שתואמות את המהפכה התעשייתית הרביעית. תרגומה של התכנית למציאות הישראלית-פלסטינית, מחייב שותפות שוויונית בין שני העמים. המדיניות הירוקה לא יכולה להתקיים בצלו של משטר אפרטהייד. אם

ישראל רוצה להיות שותפה חיובית בקהילייה הבינלאומית, היא חייבת לתרום את חלקה במאבק נגד ההתחממות הגלובאלית ולסיים את הכיבוש.

השינוי שאנו מציעים אינו תלוי רק במה שתעשה ישראל, אלא גם במה שיעשו הפלסטינים. לא רחוק היום שבו הפלסטינים יתקוממו נגד משטר השחיתות ששולט בגדה המערבית ובעזה, ישימו קץ להסכם אוסלו המעוות, ויתאחדו לתמיכה בתנועה דמוקרטית ישראלית-פלסטינית, שדורשת את מלוא זכויותיהם האזרחיות על בסיס העקרון של איש/ה אחד/ת קול אחד. ברור שתנועה כזו תזכה לתמיכה של ישראלים רבים ושל כוחות דמוקרטיים ברחבי העולם, ותאפשר לנושא הפלסטיני לחזור להיות נושא מרכזי וחשוב בכל הקשור לסיום הסכסוך הישראלי פלסטיני. מכאן קריאתנו לכוחות דמוקרטים בישראל ובפלסטין לשלב ידיים ולהתאחד בבנייה משותפת של חברה שוויונית, ירוקה ודמוקרטית.